

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

การศาสนา, กรม. สถิติการศาสนา ฉบับย่อ พ.ศ. 2527. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
การศาสนา, 2527.

_____. รายงานการศาสนาประจำปี พ.ศ. 2527. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา,
2527.

_____. มุสลิมไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2522.

กวีศรี บุญเจือ. วิวัฒนาการของหมู่บ้านมิดดคาม. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาปรัชญา
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

จิตรพรหม กาญจนะจิตรรา. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. บริษัทประชาชนการพิมพ์จำกัด, 2525.

ฉัตรชัย พงศ์ประยูร. ภูมิศาสตร์เมือง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

ชัชณี วายลี. การวิเคราะห์ข้อมูลทางภูมิศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัทวิศดอริ
เพาเวอร์ พอยท์จำกัด, 2524.

คารุลอิห์ซาน, มัสยิด. อนุสรณ์เปิดอาคารมัสยิดคารุลอิห์ซาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
จรัสสินทวงศ์, 2523.

ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์. ความสัมพันธ์ของมุสลิมทางประวัติศาสตร์และวรรณคดีไทยและสำเนา
กษัตริย์สุลัยมาน. พระนคร: สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยในพระบรม
ราชูปถัมภ์, 2517.

เนตรนภิส นาควัชระ. การศึกษาลักษณะการใช้ที่ดินและการตั้งถิ่นฐานบริเวณ 4 จังหวัดภาคใต้.
กรุงเทพมหานคร: สถาบันประชากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

นโยบายและแผน, สำนัก. กรุงเทพมหานคร 2527. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ เอ็ม ไอ ซี
ครีเอชั่น จำกัด, 2527.

ประยูทธ สิทธิพันธ์. ต้นตระกูลขุนนางไทย. พระนคร: คลังวิทยา, 2505.

ฝั่งเมือง, กอง. รายงานผลการศึกษาสิ่งก่อสร้างและบริเวณที่มีคุณค่าในกรุงเทพมหานคร.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร เอกสารที่ยังไม่เผยแพร่ ไรเยียว,
2524.

พรณงาม ชพานนท์. ภูมิศาสตร์วัฒนธรรม. เชียงใหม่: ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2526.

สมคิด มณีวงศ์. มุสลิมไทย. กรุงเทพมหานคร: สังคมศาสตร์ปริทัศน์, ฉบับที่ 3 กุมภาพันธ์ 2507.

สิริ ตั้งตรงจิต. เอกอะหมัด. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บ้านลี, 2520.

สุวรรณ เพชรนิล. วัฒนธรรมและศาสนา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.

เสาวนีย์ จิตต์หมวด. วัฒนธรรมอิสลาม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2522.

อ. ลออแมน, นามแฝง. อิสลามในเอเชียอาคเนย์และตะวันออกไกล. กรุงเทพมหานคร:
มูลนิธิกรการพิมพ์, 2518.

อาณัติ หมายานสนิท. วิถีชีวิตชาวไทยมุสลิม. กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มปป.

วิทยานิพนธ์

จันทิมา ฉัตรไชยสิทธิกุล. "การศึกษารูปแบบการตั้งถิ่นฐานของชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร"
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

นิวัฒน์ ฉิมพาลี. "ชาวบ้านและวัดคาทอลิก : การศึกษาเฉพาะกรณีโครงสร้างอำนาจในชุมชน
โคกวัด" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

รัชณี สาดเปรม. "บทบาทของชาวมุสลิมในภาคกลางและภาคใต้ของประเทศไทยสมัยรัตนโกสินทร์
พ.ศ. 2325-2453" วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2521.

เสาวนีย์ จิตต์หมวด. "หน้าที่ของมัสยิดต่อสังคมมุสลิมในภาคกลาง" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527

สัมภาษณ์

มานิตย์ เกียรติธำรย์. ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดกรุงเทพมหานคร สัมภาษณ์, 16
มกราคม 2529.

ภาษาต่างประเทศ

หนังสือ

Broek, Jan O.M., and Webb, John W. A Geography of Mankind. New York:
McGraw Hill Book Co., 1978.

Butzer, Karl W., and Other. Dimensions of Human Geography. The
University of Chicago Department of Geography, 1978.

Harris, Chauncey D. Salt Lake City A Regional Capital. Chicago:
The University of Chicago Press, 1940.

Hudson, F.S. Geography of Settlement. Plymouth: Macdonald and Evan,
1977.

Kariel, Herbert G., and Kariel, Patricia E. Explorations in Social
Geography. Menlo Park, California: Addison-Wesley Publishing
Company, 1972.

Linton, Ralp. The Study of Man. New York: Appleton Century Co., 1936.

Meyer, Iain R., and Huggett, Richard J. Settlement: Geography: Theory
in Practice. London: Harper and Row Publishers, 1981.

Randolph, Hester T. Neighborhood Space. Stroudsburg, Pennsylvania:
Dowden Hutchinson and Ross Inc, 1975.

Robinson, H. and Hudson F.S. Physical and Human Geography. Norwich:
Fletcher and Son Ltd., 1978.

Zimolzak, Chester E., and Standfield, Charles A. The Human Landscape:
Geography and Culture. Columbus, Ohio: Charles E Merrill Publish
Company, 1979.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

"การตั้งถิ่นฐานของชาวไทยมุสลิมในกรุงเทพมหานคร"

ผู้ให้สัมภาษณ์ชื่อ.....สังกัดมัสยิด.....

เขต.....กรุงเทพมหานคร.....

ผู้สัมภาษณ์.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ก. เลขที่แบบสอบถาม

ข. ที่ตั้งของมัสยิดในกรุงเทพมหานคร

1. เขตชั้นใน

2. เขตชั้นกลาง

3. เขตชั้นนอก

ค. ฐานะของผู้ให้สัมภาษณ์

1. อีหาม

2. กรรมการมัสยิด

3. สัปบุรุษ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานภาพด้าน เศรษฐกิจ

1. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน .....บาท
2. อาชีพ
  1. เจ้าของกิจการ
  2. รับจ้าง
  3. ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ
  4. ทำงานส่วนตัว
  5. แม่บ้าน
  6. เกษตรกรรม
  7. อื่น ๆ .....
3. ที่ตั้งของสถานที่ทำงานอยู่ที่ใด
  1. ภายในชุมชน
  2. ชุมชนมุสลิมอื่น ๆ
  3. ชุมชนที่ไม่ใช่มุสลิม
  4. อื่น ๆ
4. ท่านคิดว่าอาชีพที่กำลังทำอยู่ในปัจจุบัน เป็นผลมาจากการนับถือศาสนาอิสลาม หรือไม่
  1. ใช่
  2. ไม่ใช่
5. การถือครองที่ดินที่อื่นของท่านทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด
  1. มี ที่ใด ..... จำนวน.....
  2. ไม่มี
6. จากรายได้ทั้งหมดของครอบครัว ท่านคิดว่าท่านจัดอยู่ในฐานะใด
  1. ดี
  2. ปานกลาง
  3. ยากจน
7. ท่านมีสิ่งของต่าง ๆ เหล่านี้ในบ้านหรือไม่

รถยนต์

เครื่องดูดฝุ่น

ตู้เย็น

เครื่องเสียงสเตอริโอ

ทีวีสี

เครื่องปรับอากาศ

ทีวีขาวดำ

เครื่องเล่นวีดีโอ เทป

เตาอบไฟฟ้า

พัดลม

เครื่องชักผ้า

หม้อหุงข้าวไฟฟ้า

เครื่องล้างจาน

จักรยานยนต์

การใช้ที่ดิน และสภาพความเป็นอยู่

8. การใช้ที่ดินของบริเวณรอบ ๆ ย่านชุมชน

1. ย่านการค้า ธุรกิจ	2. ที่พักอาศัย
3. เกษตรกรรม	4. อื่น ๆ

9. การใช้ที่ดินภายในชุมชนมุสลิมที่ศึกษา

1. ย่านการค้า ธุรกิจ	2. ที่พักอาศัย
3. เกษตรกรรม	4. อื่น ๆ

10. สภาพที่อยู่อาศัยในชุมชนปัจจุบัน

1. เป็นไทยมุสลิม เกือบทั้งหมด	2. เป็นไทยมุสลิมพอ ๆ กับศาสนาอื่น
3. ส่วนใหญ่ไม่ใช่มุสลิม	4. อื่น ๆ

11. การถือครองบ้านที่อยู่อาศัยของท่าน

1. เจ้าของ	2. เช่า	3. อื่น ๆ.....

12. ขนาดแปลงที่ดินที่ถือครอง

1. น้อยกว่า 50 ตารางวา	2. 50-100 ตารางวา
3. 101 ตารางวา - 1 ไร่	4. มากกว่า 1 ไร่

13. ประเภทที่อยู่อาศัย

1. บ้านเดี่ยว	2. เรือนแถว	3. อื่น ๆ .....

14. ลักษณะที่อยู่อาศัย

1. ดึก	2. ครึ่งดึกครึ่งไม้	3. ไม้

15. การใช้ประโยชน์จากที่อยู่อาศัย

1. เพื่ออยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว	2. ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย
3. เพื่อประกอบอาชีพอย่างเดียว	4. อื่น ๆ .....

16. สิ่งที่แสดงถึงการนับถือศาสนาอิสลามในบ้านที่เด่นชัดที่สุด

1. การแต่งกาย	2. สัญลักษณ์ทางศาสนา
3. อาหาร	4. อื่น ๆ .....

17. ระดับการเป็นอิสลามภายในบ้าน

1. สูง	2. ปานกลาง	3. น้อย

18. สภาพที่อยู่อาศัยจากการสังเกต

1. เก่า	2. ปานกลาง	3. ใหม่

การตั้งถิ่นฐาน

19. บรรพบุรุษรุ่นแรกของท่านอพยพมาจาก.....เมื่อประมาณกี่ปีมาแล้ว

1. น้อยกว่า 50 ปี	2. 50-100 ปี
3. มากกว่า 100 ปี	4. อื่น ๆ .....

20. ถ้าท่านอพยพมาจากชุมชนอื่นมาจาก.....และเป็นชุมชนมุสลิม

1. ใช่	2. ไม่ใช่

21. ท่านหรือบรรพบุรุษเข้าอยู่อาศัยในชุมชนนี้เพราะเหตุใด

1. เพื่ออยู่กับญาติหรือเพื่อน	2. ต้องการอยู่กับมุสลิมด้วยกัน
3. สมารส	4. อื่น ๆ

30. ท่านคิดว่าครอบครัวของท่าน เคร่งครัดในหลักปฏิบัติของศาสนาอิสลามหรือไม่

1. เคร่งมาก   2. เคร่งปานกลาง   3. เคร่งน้อย

31. ท่านมีความจำเป็นต้องไปประกอบพิธีทางศาสนาที่มีสยิดอื่นหรือไม่

1. จำเป็น   2. ไม่จำเป็น   3. อื่น ๆ .....

32. ท่านคิดว่าได้ประโยชน์อะไรจากการอยู่อาศัยในชุมชนไทยมุสลิม

.....
 .....

33. ท่านคิดว่าชุมชนของท่านมีปัญหาอะไร หรือไม่

.....
 .....

ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน

34. ภาษาที่ท่านใช้พูดในครอบครัว

1. ไทย   2. ภาษามลายู
 3. อาหรับ   4. อื่น ๆ .....

35. ภาษาที่ใช้พูดในชุมชนกับเพื่อนบ้าน

1. ไทย   2. ภาษามลายู
 3. อาหรับ   4. อื่น ๆ .....

36. สมาชิกในครัวเรือนมีผู้ใดแต่งงานกับผู้มีศรัทธาอิสลามมาก่อน หรือไม่

1. มี   2. ไม่มี

37. ท่านจะรู้สึกอย่างไร ถ้าบุตรหลานหรือญาติแต่งงานกับผู้ที่มิได้นับถือศาสนาอิสลามมาก่อน

1. ยินดีและเห็นด้วย   2. เฉย ๆ   3. ไม่เห็นด้วย

38. ในชีวิตประจำวันของท่าน ท่านพบปะกับอิสลามิกชนหรือชาวไทยพุทธมากกว่า

1. อิสลามิกชนมากกว่า   2. พอ ๆ กัน
3. ชาวไทยพุทธมากกว่า   4. อื่น ๆ .....

39. ในบรรดาเพื่อนสนิทของท่าน เป็นอิสลามิกชนหรือชาวไทยพุทธมากกว่ากัน

1. อิสลามิกชนมากกว่า   2. พอ ๆ กัน
3. ไทยพุทธมากกว่า   4. อื่น ๆ .....

40. ในชีวิตประจำวันของท่าน มีความจำเป็นต้องเดินทางไปชุมชนอื่น หรือไม่

1. จำเป็น   2. ไม่จำเป็น   3. อื่น ๆ .....

41. การประกอบอาชีพของท่านต้องเกี่ยวข้องกับชุมชนไทยพุทธ หรือไม่

1. เกี่ยวข้อง   2. ไม่เกี่ยวข้อง

42. การซื้อสิ่งของเครื่องใช้ท่านซื้อที่ใด

1. ในชุมชน   2. นอกชุมชนที่ .....

43. ท่านหรือสมาชิกในครัวเรือน ไปจ่ายตลาดซื้ออาหารสดประจำวันที่ใด

.....

44. ถ้าท่านต้องการซื้ออาหารที่ปรุงสำเร็จ ท่านจะซื้อจากที่ใด

1. ในชุมชน   2. นอกชุมชน   3. อื่น ๆ .....

ภาคผนวก ข.

การคำนวณหาค่าการกระจายของที่ตั้งชุมชนไทยมุสลิมในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 วิธีการคำนวณหาค่าการกระจายของที่ตั้งชุมชนไทยมุสลิม เขตชั้นใน ชั้นกลาง และ ชั้นนอก

วิธีคำนวณ	เขตชั้นใน	เขตชั้นกลาง	เขตชั้นนอก
$A =$ พื้นที่เขตที่มีชุมชนไทยมุสลิม * (กม ²)	95.049	382.123	715.607
$d_i =$ ผลรวมระยะทางใกล้ที่สุดเป็นคู ^{**}	18.75	58.65	94.80
$N =$ จำนวนชุมชนไทยมุสลิม ^{***}	25	58	57
$\bar{D}_{obs} = d_i/N$	0.75	1.01	1.66
$\bar{D}_{ran} = 0.5 \sqrt{A/N}$	0.97	1.28	1.77
$R_h = \bar{D}_{obs}/\bar{D}_{ran}$	0.77	0.79	0.94

*เฉพาะเขตที่มีชุมชนไทยมุสลิม

**จากตารางที่ 2

***ชุมชนไทยมุสลิมที่มีข้อมูล

ตารางที่ 2 ระยะทางระหว่างชุมชนไทยมุสลิม ใกล้ที่สุดเป็นคู่

ลำดับ ที่	ชื่อมัสยิด	ระยะทางจากมัสยิด หนึ่ง ไปอีกมัสยิดหนึ่ง	ระยะทางที่ใกล้ที่สุด เป็นคู่ (กม.)
	<u>เขตชั้นใน</u>		
1	ต้นสน	1-3	0.40
2	กุฎีเจริญพาศน์	2-3	0.20
3	ผดุงธรรมอิสลาม	3-2	0.20
4	กุฎีพัลลภ	4-3	0.50
5	บางหลวง (กุฎีขาว)	5-3	0.20
6	นุรุลมุบีน (บ้านสมเด็จเจ้า)	6-4	0.60
7	สวนพลู (บ้านสวน)	7-6	0.90
8	กวัดอิสลาม	8-9	0.20
9	เซพี	9-8	0.20
10	สุวรรณภูมิ	10-11	1.10
11	ฮารูณ	11-12	0.50
12	บ้านอู่	12-11	0.50
13	นุรุลนาซีฮะฮ์	13-14	0.35
14	นุรุลอิหม่าม	14-13	0.35
15	จักรพงษ์	15-16	0.60
16	บ้านตึกดิน	16-15	0.60
17	มหานาค	17-19	1.40
18	คารุญอะมาน	18-19	0.35
19	ซุลฎุลมุศตากีน	19-20	0.20
20	ยามิอัลค็อยรียะห์	20-19	0.20
21	เนียะมาตุลอิสลาม	21-23	1.25
22	คารุญมุฮำญีรีน	22-23	1.25

ลำดับ ที่	ชื่อมัสยิด	ระยะทางจากมัสยิด หนึ่ง ไปอีกมัสยิดหนึ่ง	ระยะทางที่ไกลที่สุด เป็นคู่ (กม.)
23	มุฮายีรีน	23-21	1.25
24	อินโคนีเซีย	24-14	2.45
25	นุรุลอิสลาม	25-15	3.00
รวมระยะทางเขตชั้นใน			18.75
<u>เขตชั้นกลาง</u>			
26	ยะวา	26-13	0.80
27	คารูลอาบีดิน	27-28	0.40
28	บาทยัน	28-27	0.40
29	บางอุทิศ	29-30	0.60
30	อัลสลละพียะฮ์	30-29	0.60
31	อัลกติก	31-30	0.50
32	อนันนฤมิต	32-33	1.00
33	ลีวาอุลอิสลาม	33-32	1.00
34	คารูลมุสลิมิน	34-33	1.75
35	คารูสสลาม	35-36	1.50
36	อัสดีกัว	36-38	0.50
37	คารินทะซัน	37-39	0.40
38	อัลอิสติกอมะห์	38-36	0.50
39	นุรุลสุดา	39-37	0.40
40	คอลิดีน	40-38	1.40
41	คารูลนาอิม	41-38	1.50
42	คารูลมะวะฮ์ฮีน (บ้านคอน)	42-45	0.50
43	อัลคอยรียะห์	43-45	0.75

ลำดับ ที่	ชื่อมัสยิด	ระยะทางจากมัสยิด หนึ่งไปอีกมัสยิดหนึ่ง	ระยะทางที่ไกลที่สุด เป็นคู่ (กม.)
44	ยามิอุลอิสลาม (คลองตัน)	44-71	0.75
45	คอฮ์รูลอิสลาม (ทองหล่อ)	45-42	0.50
46	ฮิดายาคูลอิสลาม (สามอิน)	46-66	1.00
47	นูรูลอิสลาม (บ้านป่า)	47-48	0.70
48	อันวารุ้ลอับร็อค (คลองลาว)	48-47	0.70
49	ม่านาฟีอุลอิสลาม (คลองกะจะ)	49-48	0.90
50	ยามิอุลอิศฮาดส์ (หัวหมากใหญ่)	50-76	1.00
51	นูรูลเอียะซาน (บ้านทับข้างคลองบน)	51-52	1.00
52	เนียะมาตุลอิสลาม (ทับข้างล่าง)	52-51	1.00
53	กมาลุลอิมาน (ปากคลองทับข้าง)	53-56	0.90
54	คารูมฟุดากีน (เกาะหลวง)	54-60	0.70
55	ยามิอุลอิบาดะห์ (ทางควาย)	55-56	0.55
56	อัศสอาดะห์ (สองห้อง)	56-55	0.55
57	อัลกุบรอ (ปากคลองเคล็ด)	57-58	0.60
58	อัลเอียะดิซอม (สุเหร่าใหม่)	58-57	0.60
59	คารูลอามีน (สุเหร่ายิ้ม)	59-58	1.00
60	นูรูลอิบาดะห์	60-54	0.70
61	อามานาคูลอิสลาม (ศาลาลอย)	61-54	1.10
62	ยามิอุลอิสลาม (จระเข้ขบ)	62-61	2.50
63	อันวาริสซุนนะห์ (คลองเคล็ด)	63-64	1.00
64	รอมาคูลอิสลาม	64-63	1.00
65	ยามิอุลอิสลาม	65-66	0.90
66	บัตุลุมูมินีน	66-65	0.90
67	อัลอาลาวี	67-50	2.10

ลำดับ ที่	ชื่อมัสยิด	ระยะทางจากมัสยิด หนึ่งไปอีกมัสยิดหนึ่ง	ระยะทางที่ไกลที่สุด เป็นคู่ (กม.)
68	อีमार่อตุคติน	68-69	1.10
69	อีคาเยตุลอิสลาม (คอนสะแก)	69-68	1.10
70	ชีรอญ์อิมาคะห์	70-71	0.65
71	นูรุลอิมาคะห์	71-44	0.75
72	ยามิอุลอิสลาม (วัดศึก)	72-73	1.80
73	ริควานูนอิสลาม (คลองจั่น)	73-74	1.15
74	อัลฟัดฮูลบารี	74-75	1.15
75	คารุ้ลอิมาคะห์ (หัวหมากน้อย)	75-76	0.85
76	ยามิอุลมุตะกิน (ลำสาสี)	76-50	1.00
77	นูรุลอิสลาม (วังใหญ่)	77-67	1.75
78	ยามิอุลมุหะดี	78-79	0.80
79	อัลอิสลาม (คลองกุ่ม)	79-80	0.50
80	ยัมอีเยตุลมุสลิมิน (สุเทร่าแดง)	80-79	0.50
81	อันนูซลอห์ (ทลอแหล)	81-80	1.80
82	ยามิอุลอิมาคะห์ (ลาดบัวขาว)	82-100	1.20
83	มิฟคาฮ์อียานาน (ลำเจียก)	83-69	5.40
รวมระยะทางเขตชั้นกลาง			58.65
<u>เขตชั้นนอก</u>			
84	นูรุลยากิน	84-31	2.60
85	คารุ้ลอิสลาม (คลองแปด)	85-87	1.20
86	คารุ้ลอิมาคะห์ (สามวา)	86-87	3.60
87	คารุ้ลสะอาคะห์ (คลองสี่)	87-85	1.20
88	ยามิอุลนาดียะห์ (ลำกระโหลก)	88-89	2.30
89	ยามิอ๊ะห์ (คลองหนึ่ง)	89-88	2.30

ลำดับ ที่	ชื่อมัสยิด	ระยะทางจากมัสยิด หนึ่งไปอีกมัสยิดหนึ่ง	ระยะทางที่ใกล้ที่สุด เป็นคู่ (กม.)
90	นุรุลอิสลาม (คูคค)	90-101	1.80
91	อีคาย่าตุลอิสลามมียะห์ (แสนแสง)	91-92	1.25
92	อิศซาร์กออุมุดดิน	92-91	1.25
93	กมาลุลอิสลาม (ทรายทองดิน)	93-92	1.15
94	อัลเอียะซาน (คูสำง)	94-126	1.45
95	นุรุลอีคายะห์ (ไฟเหลือง)	95-102	0.70
96	อัลฆุรรอ (คลองสี่ประเวศ)	96-97	2.00
97	ตุลชูดตา (คลองสาม)	97-98	1.75
98	นุรุลชูดตา (คลองสี่)	98-97	1.75
99	อັดดีกัวา (คลองสองต้นนุ่น)	99-97	1.65
100	ชีรอฆุดดิน (บ้านเกาะ)	100-83	1.20
101	ซอลีซุลลาม (บางชัน)	101-83	1.60
102	เราะห์มาตุลอิสลามมียะห์ (บ้านเกาะ)	102-95	0.70
103	บีคายะตุลอีคายะห์ (คลองสิบ)	103-104	7.40
104	คารูลฮาซันนิย (คลองสิบเอ็ด)	104-107	4.20
105	อิลอีคายะห์ (ลำน้ำหรีทวง)	105-118	1.80
106	อัลฟาลาฮ์ (คลองแก้ว)	106-107	2.20
107	ซาบีรุลลาม (คลองสิบ)	107-106	2.20
108	นุรุลยะกิน	108-110	0.70
109	คารูลกอญี (ไคะนิล)	109-108	1.60
110	อินคารูมึนา	110-108	0.70
111	ยาลูลอิควาน (ลำคตะนอย)	111-115	2.65
112	คารูลอฆาน	112-113	0.40
113	นุรุลกอติม (ลำค้อยตึ่ง)	113-112	0.40
114	นุรุลเลาะห์ (ลำโข่ง)	114-129	2.30

ลำดับ ที่	ชื่อมัสยิด	ระยะทางจากมัสยิด หนึ่งไปอีกมัสยิดหนึ่ง	ระยะทางที่ไกลที่สุด เป็นคู่ (กม.)
115	คารุสซอลีฮัน (คลองสอง)	115-111	2.65
116	คารุ้ลมูกร้อครอมิน (ลำหินฝั่งเหนือ)	116-118	1.85
117	คารุ้ลนาอิม (แบนชะโด)	117-116	2.10
118	คารุ้ลมูฮิบปี (สนามกลางลำ)	118-119	0.60
119	อัลเอียะห์ซาน (ลำเจติย)	119-118	0.60
120	คารุ้ลนาซีซะห์ (ลำแขก)	120-131	2.60
121	คารุ้ลนาอิม (สุเทร่าใหม่)	121-110	0.80
122	คารุ้ลซุนนี	122-134	1.00
123	ฮาซานุดดีน (ศาลาแดง)	123-110	0.85
124	นุรุสดีน (บ้านเกาะ)	124-105	2.10
125	อัลสุสนา (เจียรดับ)	125-133	0.90
126	คารุ้ลมุตะกะกิน (คู)	126-130	0.90
127	อัลยามืออะห์ (ฮีร์)	127-136	1.10
128	คอยรุตดีกวา (ลำไทร)	128-127	1.45
129	ซอลีฮ์มุสลิมิน (ลำต้นกล้วย)	129-128	1.50
130	นุรุสลาม (คูน้อย)	130-126	0.90
131	ยามีมุ้ลมุตะกะกิน (นาคนาวา)	131-135	0.40
132	คอยรุตดีน (ลำต้นกล้วย)	132-128	1.60
133	คารุ้ลลาม (บาทยัน)	133-125	0.90
134	คารุ้ลคอยรอด	134-125	0.80
135	นุรุลอิสลาม (นานับ)	135-131	0.40
136	เนียะมาตุ้ลมักมูลีน (แบนใหญ่)	136-127	1.10
137	นำพีซะห์ (ลำนายใส)	137-98	2.10
138	คารุ้ลมูฮายีรีน (คลองท้ายยาว)	138-139	2.00
139	มานารุ้ลซุคัท (ลำอ้ายแบน)	139-138	2.00
140	คารุ้ลมูกีม	140-139	3.60
รวมระยะทางเขตชั้นนอก			94.80

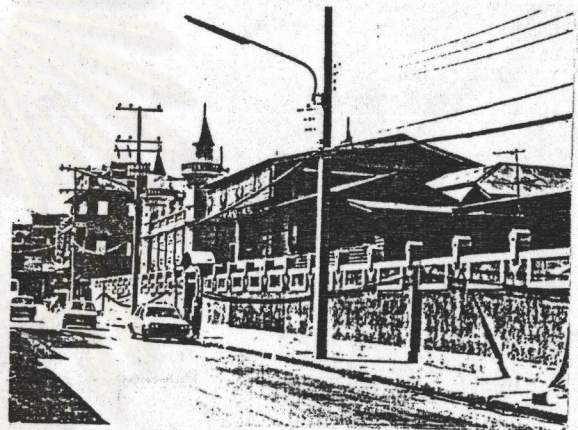
ภาคผนวก ค

ภาพแสดงชุมชนไทยมุสลิม

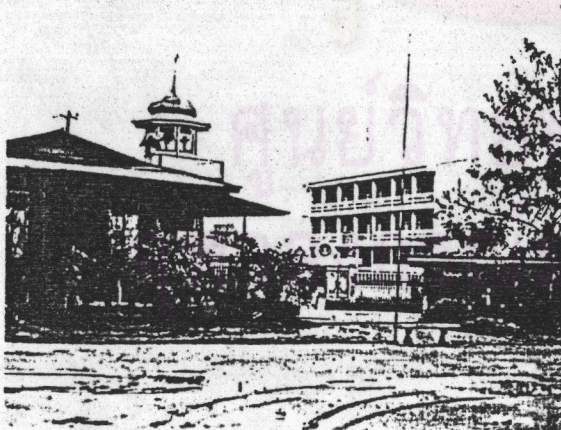
ภาพที่ 1

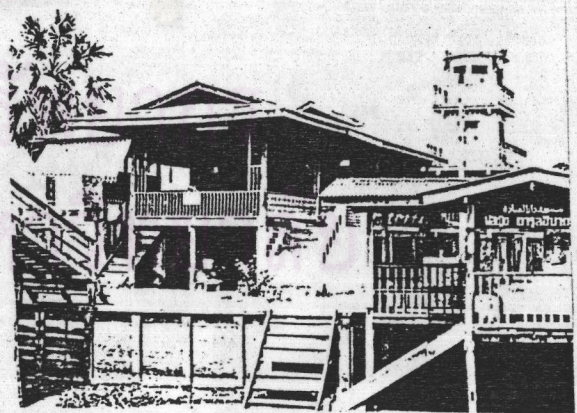
ภาพที่ 2

ภาพที่ 3

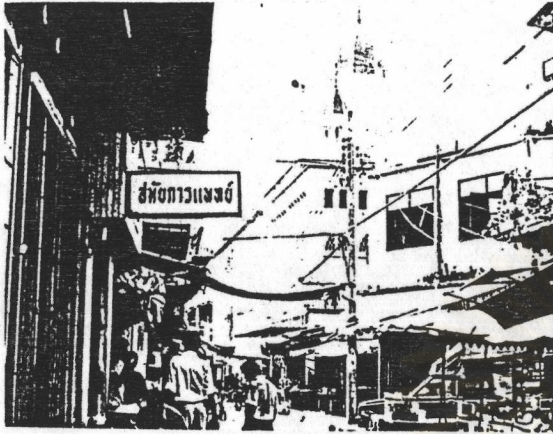

ภาพที่ 4

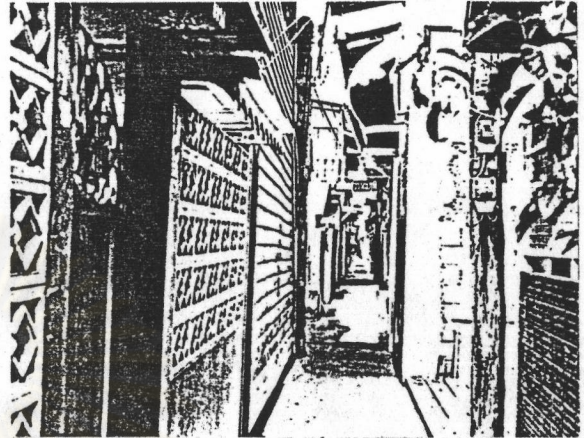

ภาพที่ 1-4 แสดงมัสยิดซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชนชาวไทยมุสลิมในกรุงเทพฯ ภาพที่ 1-4 มัสยิดคารุน่าอิม คาร์ลอบีดิน ล่าสาฮี และมัสยิดสามวา ตามลำดับ

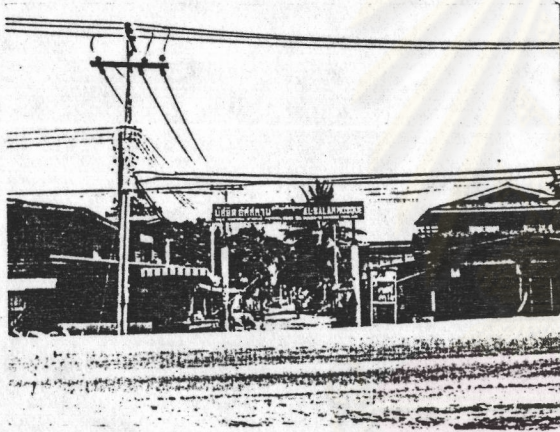
ภาพที่ 5

ภาพที่ 6

ภาพที่ 7

ภาพที่ 8

ภาพที่ 9

ภาพที่ 10

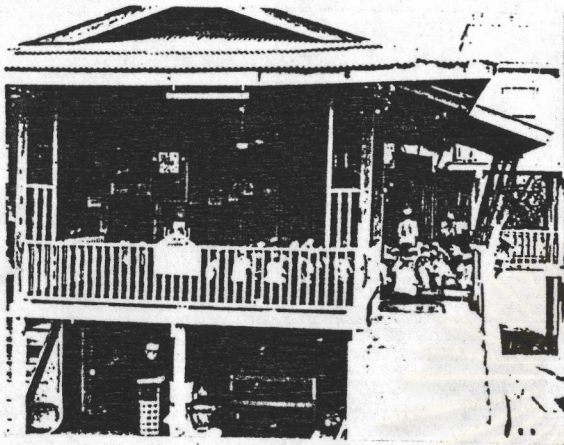

ภาพที่ 5-10 แสดงการตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชนเฉพาะของชาวไทยมุสลิมในกรุงเทพฯ

ภาพที่ 5-10 ชุมชนมัสยิดมหานาค สุวรรณภูมิ อัสสลาม

คลองตัน ศาลาแดง และชุมชนมัสยิดลำตันกล้วย ตามลำดับ

ภาพที่ 11

ภาพที่ 12

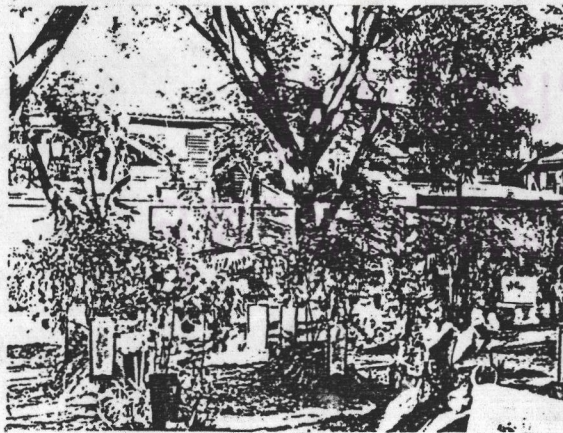
ภาพที่ 13

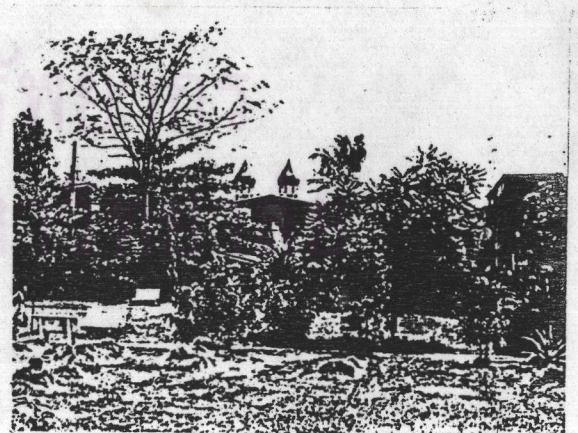
ภาพที่ 14

ภาพที่ 15

ภาพที่ 16

ภาพที่ 11-12 แสดงการศึกษารูรอนในมัสยิดและการแต่งกายเพื่อศึกษาศาสนา

ภาพที่ 13-14 แสดงขบวนขันหมากและเด็กไทยมุสลิมที่มีวิถีชีวิตในชุมชน

ภาพที่ 15-16 แสดงลักษณะสุสานในการใช้ที่ดินของชุมชนไทยมุสลิมในกรุงเทพฯ

ประวัติผู้เขียน

นายสมาน อีระวัฒน์ เกิดวันพฤหัสบดีที่ 2 มีนาคม 2493 จังหวัดพระนคร
 สำเร็จการศึกษา การศึกษามัธยมศึกษา สาขามัธยม วิชาเอกภูมิศาสตร์ วิชาโทภาษาอังกฤษ
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ปีการศึกษา 2516 เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมัธยมศึกษา
 ในคณะอักษรศาสตร์ ภาควิชาภูมิศาสตร์ มัธยมศึกษาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2526
 เริ่มรับราชการครั้งแรกที่โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 เคยดำรง
 ตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชากิจกรรม โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ระหว่าง พ.ศ. 2524-2530 ปัจจุบัน
 รับราชการตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 5 ในหมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนเบญจมราชูทิศ
 กรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย